

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Rs 307901 24 Rev
Banjaluka, 07.10.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Gorjana Popadić kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Biljana Majkić Marinković kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužilje, S.K. iz B., zastupane po punomoćniku, Radmili Plavšić, advokatu iz Banjaluke, protiv tužene, JU „Centar za predškolsko vaspitanje i obrazovanje“ Banjaluka, zastupane po punomoćniku, Advokatskoj firmi „Sajić“ iz Banjaluke, radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužilje protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 307901 24 Rsž 2 od 17.07.2024. godine, na sjednici održanoj dana 07.10.2024. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 307901 22 Rs 2 od 9.4.2024. godine odbijen je zahtjev tužilje kojim je tražila:

- da se utvrdi da je ništava odredba Aneksa ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj [...] od 24.8.2018. godine u dijelu kojim je definisano da za redovan rad i prosječne rezultate rada tužilja ostvaruje bruto platu u iznosu od 1.243,78 KM mjesečno, odnosno 833,33 KM prije oporezivanja, za četvrtu platnu grupu;
- da se tužena obaveže da tužilji, na ime naknade štete koju je pretrpjela zbog primjene odredaba Rješenja o rasporedu i utvrđivanju plate i Aneksa ugovora o radu, odnosno, zbog povrede prava tužilje na jednaku platu za isti rad i rad iste vrste u periodu od 1.8.2018. do 17.3.2020. godine, isplati iznose na način pobježe opisan u presudi.

Istom presudom odbačena je kao neblagovremena tužba za utvrđenje ništavosti odredaba Rješenja o rasporedu i utvrđivanju plate broj [...] od 22.9.2016. godine u dijelu kojim se utvrđuje osnovna plata tužilje na način da se cijena rada pomnoži sa koeficijentom 5,5.

Takođe istom presudom, odbačena je kao nedozvoljena tužba radi zabrane tuženoj da u odnosu na tužilju ubuduće vrši povrede prava čiju zaštitu je zatražila u predmetnom sporu.

Tužilja je obavezana da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.091,80 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 307901 24 Rsž 2 od 17.07.2024. godine žalba tužilje je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilja revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i usvoji zahtjev iz tužbe ili pak ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilje kojim traži: da se utvrdi da je ništava odredba Rješenja o rasporedu i utvrđivanju plate broj [...] od 22.9.2016. godine kojim je utvrđena osnovna plata tužilji, na način da se cijena rada pomnoži sa koeficijentom 5,5; da se utvrdi da je ništava odredba Aneksa ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj [...] od 24.8.2018. godine u dijelu kojim je definisano da za redovan rad i prosječne rezultate rada tužilja ostvaruje bruto platu u iznosu od 1.243,78 KM mjesečno, odnosno 833,33 KM prije oporezivanja, za četvrtu platnu grupu; da se tužena obaveže da tužilji, na ime naknade štete koju je pretrpjela zbog primjene odredaba Rješenja o rasporedu i utvrđivanju plate i Aneksa ugovora o radu i zbog povrede prava tužilje na jednaku platu za isti rad i rad iste vrste koju je tužena isplaćivala tužilji u odnosu na platu koju je za isti rad, iste rezultate rada tužena isplaćivala vaspitaču sa VSS u periodu od 1.8.2018. do 17.3.2020. godine, isplati iznose, na način pobježe opisan u tužbi.

Ovako postavljen zahtjev tužilja zasniva na tvrdnjama, da kao medicinski tehničar sa završenom srednjom školskom spremom IV stepena radi kod tužene od 1997. godine na poslovima vaspitača u jasličkoj grupi, koji poslovi podrazumijevaju vaspitno-obrazovni rad i njegu djece u smislu kulturno-higijenskih navika, fizički razvoj kod djece, razvoj govora, komunikacije i stvaralaštva, vođenje svih evidencija i radne knjige propisane zakonom.

Mada je odredbama člana 52 Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br.79/15) propisano, da je za poslove vaspitača neophodna VSS, tužena je dozvolila tužilji da nastavi sa radom, pod uslovima propisanim zakonom.

Kako joj je pobijanim Rješenjem o rasporedu i utvrđivanju plate broj [...] od 22.9.2016. godine, te pobijanim Aneksom ugovora na neodređeno vrijeme broj [...] od 24.8.2018. godine utvrđena manja plata u odnosu na vaspitača sa VSS, mada je odredbama člana 120. stav 2. Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 1/16, 66/18, 91/21, 119/21, 112/23 i 39/24) propisano da se radnicima garantuje jednaka plata za isti rad ili rad iste vrijednosti, to tužilja nalazi da su joj pobijanim, Rješenjem o rasporedu i utvrđivanju plate broj [...] od 22.9.2016. godine i Aneksom ugovora na neodređeno vrijeme broj [...] od 24.8.2018. godine, utvrđeni nepovoljniji uslovi za rad od uslova utvrđenih zakonom, te da su se stekli uslovi za ništavost istih, shodno odredbama člana 10. i 11. Zakona o radu.

Po provedenom postupku, prvostepeni sud je utvrdio: da je tužilja dugogodišnji radnik tužene sa završenom srednjom medicinskom školom IV stepena; da je tužilja kao medicinski tehničar radila na poslovima vaspitača u jasličkoj grupi, sve do penzionisanja, 17.03.2020.g. tj. i nakon stupanja na snagu odredaba člana 52 Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, kojim odredbama je propisano, da je za poslove vaspitača neophodna VSS; da je Rješenjem o rasporedu i utvrđivanju plate broj [...] od 22.9.2016. godine, tužilji, raspoređenoj na radno mjesto medicinski tehničar SSS IV grupe utvrđena osnovna plata koja se dobije tako što se cijena rada pomnoži sa koeficijentom 5,5; da je Aneksom ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj [...] od 24.8.2018. godine izmijenjena tačka 5. Ugovora o radu na neodređeno vrijeme od 1.3.2002. godine, tako što za redovan rad i prosječne rezultate rada radnik ostvaruje bruto platu u iznosu od 1.243,78 KM mjesečno, odnosno 833,33 KM, za četvrtu platnu grupu; da je tužilja tužbom podnesenom prvostepenom sudu 13. 6.2019. godine zatražila zaštitu prava

iz radnog odnosa na način da se utvrdi da su ništavi, navedeno Rješenje o rasporedu i utvrđivanju plate u dijelu kojim se utvrđuje osnovna plata tužilje na način da se cijena rada pomnoži sa koeficijentom 5,5 i navedeni Aneks ugovora o radu na neodređeno vrijeme kojim joj je za redovan rad i prosječne rezultate rada određena plata u iznosu od 833,33 KM (prije oporezivanja), za IV platnu grupu, jer da joj za isti rad i rad iste vrste, prema odredbama člana 120. stav 2. Zakona o radu, pripada jednaka plata, kao vaspitača sa VSS, a ne medicinskog tehničara SSS IV grupe.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja, prvostepeni sud je zaključio, da je shodno odredbama člana 10. stav 2., te člana 11., a u vezi sa članom 120. stav 2. Zakona o radu, neosnovan zahtjev tužilje za utvrđenje ništavosti odredaba Aneksa ugovora o radu na neodređeno vrijeme i naknadu štete od 1.8.2018. godine do 17.3.2020. godine, na način поближе opisan u presudi, a da je u preostalom dijelu tužbu tužilje valjalo odbaciti, jer da je tužba radi utvrđenja ništavosti odredaba Rješenja o rasporedu i utvrđivanju plate, neblagovremena, a tužba radi zabrane tuženoj postupanja koje šteti tužilji, nedozvoljena.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da je zahtjev tužilje, za utvrđenje ništavosti Aneksa ugovora o radu i isplate naknade štete za period od 1.8.2018. godine do 17.3.2020. godine, neosnovan, jer da pogodnost da medicinski tehničar radi poslove vaspitača u jasličkoj grupi se ne proteže i na obračun plate za isto radno mjesto, za koje je potrebna VSS.

Nalazeći da je tužba tužilje radi utvrđenja ništavosti Rješenja o rasporedu i utvrđivanju plate broj [...] od 22.9.2016. godine podnesena neblagovremeno shodno odredbama člana 201. stav 4. Zakona o radu, prvostepeni sud je u tom dijelu odbacio tužbu tužilje.

Kako po ocjeni prvostepenog suda, sudovi u radnom sporu nisu ovlašteni da odlučuju o zabrani poslodavcu da se ubuduće kloni određenog postupanja, tim prije što je tužilja penzionisana 17.3.2020. godine, prvostepeni sud je zaključio da tužba tužilje u ovom dijelu nije dozvoljena.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda pa je sudio tako što je odbio žalbu tužilje i donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluka drugostepenog suda je pravilna.

Naime, odredbama člana 120. stav 1., 2. i 3. Zakona o radu je propisano da radnik ostvaruje pravo na platu u skladu sa opštim aktom i ugovorom o radu (stav 1.).

Radnicima se garantuje jednaka plata za isti rad ili rad iste vrijednosti koji ostvaruju kod poslodavca (stav 2.).

Pod radom iste vrijednosti podrazumijeva se rad za koji se zahtijeva isti stepen stručne spreme, odnosno obrazovanja, znanja i sposobnosti u kome je ostvaren jednak radni doprinos uz jednaku odgovornost (stav 3.).

Prihvatajući u svemu činjenično utvrđenje nižestepenih sudova, prema kojem tužilja poslove vaspitača obavlja sa SSS, mada je za to radno mjesto predviđena VSS, ovaj sud nalazi, da je pravilan zaključak nižestepenih sudova, da tužilja ne može s uspjehom isticati zahtjev u smislu odredaba člana 120 stav 2 Zakona o radu, jer njen rad vaspitača sa SSS nije isti rad i rad iste vrijednosti kao rad vaspitača sa VSS, u smislu odredaba člana 120 stav 3. Zakona o radu.

Neosnovano se revizijom ističe, da je Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske ("Sl. glasnik RS" broj 70/16 i 97/18) propisano, da za platni koeficijent, nije od značaja skolska sprema zaposlenog, već poslovi koje obavlja. Ovo stoga, što je odredbama člana 15 Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske, jasno propisano, da se zaposleni u predškolskim

ustanovama razvrstavaju u šest platnih grupa, pobliže opisanih tim članom, sa određenim platnim koeficijentom, koji zavisi od stručnosti, a koja stručnost se identifikuje sa nivom obrazovanja.

Stoga su nižestepeni sud pravilno sudili, kada su, shodno odredbama člana 120 stav 2 i 3 u vezi sa članom 10 stav 2 i članom 11 Zakona o radu, odbili zahtjev tužilje da se utvrde ništavim, odredba Aneksa ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj [...] od 24.8.2018. godine u dijelu kojim je definisano da za redovan rad i prosječne rezultate rada tužilja ostvaruje bruto platu u iznosu od 1.243,78 KM mjesečno, odnosno 833,33 KM prije oporezivanja, za četvrtu platnu grupu, jer istima nisu utvrđeni nepovoljniji uslovi za rad tužilje u odnosu na uslove utvrđene zakonom.

Samim tim, nižestepeni sudovi su pravilno sudili i kada su odbili zahtjev tužilje na ime naknade štete.

Sama činjenica da su nižestepeni sudovi odbacili tužbu tužilje, radi utvrđenja ništavosti odredaba Rješenja o rasporedu i utvrđivanju plate broj [...] od 22.9.2016. godine u dijelu kojim se utvrđuje osnovna plata tužilje na način da se cijena rada pomnoži sa koeficijentom 5,5 i radi zabrane tuženoj da u odnosu na tužilju ubuduće vrši povrede prava čiju zaštitu je zatražila u predmetnom sporu, su bez uticaja na drugačiji zaključak suda, jer su posljedice odbacivanja tužbe i odbijanja zahtjeva u radnom sporu, iste.

Kako se revizijom tužilje ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, ovaj sud je primjenom člana 248. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24) odbio reviziju tužilje i sudio kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić